

ULUSLARARASI
KADIN VE HUKUK SEMPOZYUMU

TÜRKİYE
BAROLAR BİRLİĞİ

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
HUKUK FAKÜLTESİ

KADIN VE HUKUK

KADINLARA YÖNELİK HER TÜRLÜ AYRIMCILIĞIN ÖNLENMESİ SÖZLEŞMESİ (CEDAW) ÇERÇEVESİNDE İDDETİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Arş. Gör. Ayşe Merve BELGE [□]

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nda 2002 yılında yapılan değişikliklerle kanun, yürürlükten kaldırılmış 743 sayılı Türk Kanunu Medenisi' ne oranla, özellikle Aile Hukuku bakımından büyük ölçüde kadın-erkek eşitliği göz önünde bulundurularak kaleme alınmıştır. Büyük ölçüde denmesinin sebebi halen yürürlükte olan birtakım düzenlemelerde kadın-erkek eşitliğine aykırı hükümlerin bulunmasıdır. Sözü edilen bu düzenlemelerden biri Türk Medeni Kanunu'nun 132. maddesindeki “*Kadın için bekleme süresi*”, eski adıyla “*iddet*”e ilişkin düzenlemedir. Çalışmanın konusu olan kurumu daha iyi ifade ettiği düşünüldüğünden daha ayırt edici olan “*iddet*” kelimesinin başlıkta kullanılması tercih edilmiştir.

Türk Medeni Kanunu'nun 132. maddesinde evliliğin sona ermesi halinde kadının, evliliğin sona ermesinden itibaren üç yüz gün geçmedikçe evlenemeyeceği ifade edilmiştir. Oysa evliliği sona eren bir erkek için bu şekildeki bir düzenlemeye kanun koyucu tarafından yer verilmemiştir. Kanun'da yalnız kadınlara yönelik olarak ele alınmış bu hüküm Türkiye'nin de taraf olduğu ve usulüne uygun şekilde yürürlüğe koyduğu Birleşmiş Milletlerce 1979 yılında kabul edilen “*Kadınlara Karşı Her Türü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW)*”ne aykırılık teşkil etmektedir. Zira bu sözleşme kadınlara karşı ayırım niteliğinde sayılabilecek her türlü düzenlemeyi, davranışı ve faaliyeti yasaklamaktadır. Aynı şekilde sözleşmeye taraf devletlerin Birleşmiş Milletler Yasasının temel insan haklarına, insan itibar ve kıymetine ve erkeklerle kadınların eşit haklara sahip olmaları gerektiğine inancı tekrar onayladığını kaydederek anlaştıklarını ifade etmektedir. Bu bağlamda evliliğin sona ermesinden itibaren, kadının tekrar evlenebilmesi için geçmesi gereken bu sürenin gerekli olup olmadığı üzerinde durulması gereken bir husus olmaktadır.

Evliliğin sona ermesinden itibaren kadının yeniden evlenebilmesi için geçmesi gereken bu üç yüz günlük sürenin, kadının hamile olması durumunda doğacak çocuğun soybağına ilişkin olarak ortaya çıkabilecek karışıklıkların önüne geçebilmek amacıyla getirilmiş bir süre olduğu ileri sürülebilir. Başka bir deyişle, kanun koyucu burada çocuğun menfaatlerini korumaktadır, denebilir. Ancak burada asıl korunan kamu düzenidir. Türk Medeni Kanunu'nun 132. maddesinin Kadınlara Karşı Her Türü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesinde korunan değerlere aykırılık içermesi sebebiyle kaldırılması ihtimalinde söz konusu maddeyle korunmak istenen çocuğun yararı ve kamu düzeni gibi hususların mevcut düzenlemelerle koruma altında olup olmadığı incelenmelidir

[□] Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk Ana Bilim Dalı Araştırma Görevlisi
(aysemervebelge@cankaya.edu.tr)